Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

z 2. apríla 2020 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Platobné služby na vnútornom trhu – Smernica 2007/64/ES – Vecná a osobná pôsobnosť – Platobné služby poskytované v inej mene, než je euro alebo mena členského štátu mimo eurozóny – Platobné služby poskytované úverovou inštitúciou – Nevykonanie alebo chybné vykonanie platobného príkazu – Zodpovedný subjekt – Postup dohľadu nad obozretným podnikaním – Postupy vybavovania sťažností – Mimosúdne vyrovnanie – Príslušné orgány“

Vo veci C-480/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Augstākā tiesa (Najvyšší súd, Lotyšsko) z 13. júla 2018 a doručený Súdnemu dvoru 23. júla 2018, ktorý súvisí s konaním:

„PrivatBank“ AS

za účasti:

Finanšu un kapitāla tirgus komisija,

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predseda deviatej komory S. Rodin, sudcovia K. Jürimäe a N. Piçarra (spravodajca),

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– lotyšská vláda, v zastúpení: I. Kucina a J. Davidoviča, splnomocnené zástupkyne,

– česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil a L. Dvořáková, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: I. Naglis a H. Tserepa-Lacombe, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. novembra 2019,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: lotyština.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 ods. 2, ako aj článkov 20, 21, 75 a 80 až 82 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 2007, s. 1), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/111/ES zo 16. septembra 2009 (Ú. v. EÚ L 302, 2009, s. 97) (ďalej len „smernica 2007/64“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania začatého na návrh spoločnosti „PrivatBank“ AS, úverovej inštitúcie so sídlom v Lotyšsku, vo veci zákonnosti rozhodnutia Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Komisia pre finančný a kapitálový trh, Lotyšsko) (ďalej len „komisia pre trhy“), ktorým jej bola uložená pokuta z dôvodu nevykonania platobného príkazu.

Právny rámec

Právo Únie

3 Smernica 2007/64 bola zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 2015, s. 35), s účinnosťou od 13. januára 2018. Na spor vo veci samej sa však vzhľadom na dátum predmetných skutkových okolností uplatňuje smernica 2007/64.

4 Odôvodnenia 5, 6, 8, 10, 11, 14, 20, 43, 46 a 50 až 52 smernice 2007/64 uvádzajú:

„(5) Tento právny rámec [pre platobné služby] by mal zabezpečiť koordináciu vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa požiadaviek obozretného podnikania, prístupu na trh pre nových poskytovateľov platobných služieb, požiadaviek na poskytovanie informácií a zodpovedajúcich práv a povinností užívateľov a poskytovateľov platobných služieb. …

(6) Nie je však vhodné, aby bol tento právny rámec úplne komplexný. Mal by sa vzťahovať iba na poskytovateľov platobných služieb, ktorých hlavná činnosť pozostáva z poskytovania platobných služieb užívateľom platobných služieb. …

…

(8) Je potrebné stanoviť kategórie poskytovateľov platobných služieb, ktorí môžu platobné služby legitímne poskytovať v cel[ej Únii], ako sú najmä úverové inštitúcie, ktoré prijímajú od užívateľov vklady, ktoré sa môžu použiť na financovanie platobných transakcií a ktoré by mali naďalej podliehať požiadavkám obozretného podnikania podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií [(Ú. v. EÚ L 177, 2006, s. 1)]. …

…

(10) … Z tohto dôvodu je vhodné zaviesť novú kategóriu poskytovateľov platobných služieb (ďalej len ‚platobné inštitúcie‘), a to zavedením povolenia, ktoré by podliehalo súboru prísnych a komplexných podmienok a ktoré by oprávňovalo právnické osoby, ktoré nespadajú do existujúcich kategórií, poskytovať platobné služby v cel[ej Únii]. …

(11) … Tieto požiadavky pre platobné inštitúcie by mali zohľadňovať skutočnosť, že platobné inštitúcie vykonávajú špecializovanejšie a obmedzenejšie činnosti a preto sa vystavujú rizikám, ktoré sú oveľa užšie a ktoré je možné oveľa ľahšie kontrolovať a dohliadať na ne ako tie, ktoré vznikajú v širšom spektre činností úverových inštitúcií. …

…

(14) Je potrebné, aby členské štáty určili orgány zodpovedné za udeľovanie povolenia platobným inštitúciám, vykonávanie dohľadu a rozhodovanie o odňatí uvedeného povolenia. … Všetky rozhodnutia príslušných orgánov by však mali byť napadnuteľné na súde. …

…

(20) Keďže spotrebitelia a podniky nie sú v rovnakej situácii, nepotrebujú ani rovnakú úroveň ochrany. Keďže je dôležité zaručiť práva spotrebiteľov ustanoveniami, od ktorých sa nemožno zmluvne odchýliť, je rozumné, aby sa podniky a organizácie mohli dohodnúť inak. … V každom prípade by sa však niektoré základné ustanovenia tejto smernice mali uplatňovať vždy bez ohľadu na postavenie užívateľa.

…

(43) S cieľom zvýšiť efektívnosť platieb v cel[ej Únii] by všetky platobné príkazy iniciované platiteľom a vyjadrené v eurách alebo mene členského štátu mimo eurozóny… mali podliehať maximálne jednodňovej lehote na vykonanie platby. Vzhľadom na skutočnosť, že vnútroštátne platobné infraštruktúry sú často vysoko účinné, a s cieľom predísť akémukoľvek zníženiu súčasných úrovní služieb, by sa malo členským štátom povoliť zachovať alebo stanoviť pravidlá upravujúce v prípade potreby kratšiu lehotu na vykonanie platby než jeden pracovný deň.

…

(46) … okrem neobvyklých a nepredvídateľných okolností [je] úplne primerané, aby poskytovateľ platobných služieb niesol zodpovednosť za vykonanie platobnej transakcie, ktorú mu užívateľ zadal, okrem konania a opomenutia poskytovateľa platobných služieb príjemcu, za výber ktorého je zodpovedný iba príjemca. … Vždy, keď je suma platby pripísaná na účet prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb, príjemcovi by mal vzniknúť okamžite nárok voči svojmu poskytovateľovi platobných služieb na pripísanie platby na jeho účet.

…

(50) Je nevyhnutné zabezpečiť účinné presadzovanie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré boli prijaté podľa tejto smernice. Z tohto dôvodu by sa mali zaviesť vhodné postupy, pomocou ktorých bude možné podávať sťažnosti na poskytovateľov platobných služieb nedodržiavajúcich tieto ustanovenia a zabezpečiť, aby sa im prípadne uložili účinné, primerané a odradzujúce sankcie.

(51) Bez toho, aby bolo dotknuté právo spotrebiteľov podať žalobu na súd, by mali členské štáty zabezpečiť ľahko dostupné a hospodárne mimosúdne riešenie sporov medzi poskytovateľmi platobných služieb a spotrebiteľmi vyplývajúcich z práv a povinností uvedených v tejto smernici. …

(52) Členské štáty by mali stanoviť, či príslušné orgány určené na udeľovanie povolení na činnosť platobným inštitúciám, môžu byť taktiež príslušnými orgánmi, pokiaľ ide o mimosúdne sťažnosti a konania o nápravu.“

5 Podľa článku 1 ods. 1 smernice 2007/64:

„Táto smernica stanovuje pravidlá, podľa ktorých členské štáty rozlišujú týchto šesť kategórií poskytovateľov platobných služieb:

a) úverové inštitúcie v zmysle článku 4 ods. 1 písm. a) smernice 2006/48/ES vrátane pobočiek v zmysle článku 4 ods. 3 [tejto] smernice, ktoré sa nachádzajú v [Únii] a patria úverovým inštitúciám, ktorých hlavné sídlo je v [Únii] alebo v súlade s článkom 38 uvedenej smernice mimo [Únie];

…

d) platobné inštitúcie v zmysle tejto smernice;

…“

6 Článok 2 smernice 2007/64, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na platobné služby poskytované v rámci [Únie]. Ustanovenia hláv III [Transparentnosť podmienok a požiadavky na poskytovanie informácií o platobných službách] a IV [Práva a povinnosti týkajúce sa poskytovania a používania platobných služieb] sa však s výnimkou článku 73 [Dátum pripísania na účet a odpísania z účtu a dostupnosť finančných prostriedkov] uplatňujú iba vtedy, ak má ako poskytovateľ platobných služieb platiteľa, tak aj poskytovateľ platobných služieb príjemcu alebo samotný poskytovateľ platobných služieb v platobnej transakcii sídlo v [Únii].

2. Ustanovenia hláv III a IV sa vzťahujú na platobné služby vykonané v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny.

…“

7 Podľa článku 4 tejto smernice:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

…

4. ‚platobná inštitúcia‘ je právnická osoba, ktorej bolo podľa článku 10 udelené povolenie poskytovať a vykonávať platobné služby v cel[ej Únii];

…

10. ‚užívateľom platobných služieb‘ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá využíva platobné služby ako platiteľ alebo príjemca alebo aj ako príjemca, aj ako platiteľ;

11. ‚spotrebiteľom‘ je fyzická osoba, ktorá v zmluvách o poskytovaní platobných služieb, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná inak než na základe svojej obchodnej, podnikateľskej alebo profesijnej činnosti;

…“

8 Článok 20 smernice 2007/64, nazvaný „Určenie príslušných orgánov“, ktorý je uvedený v jej hlave II nazvanej „Poskytovatelia platobných služieb“, uvádza:

„1. Členské štáty určia za príslušné orgány zodpovedné za udeľovanie povolení a dohľad nad obozretným podnikaním platobných inštitúcií, ktoré majú vykonávať povinnosti ustanovené podľa tejto hlavy buď orgány verejnej moci, alebo subjekty uznané vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo orgánmi verejnej moci, ktoré na tento účel výslovne oprávňuje vnútroštátne právo, vrátane národných centrálnych bánk.

…

2. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány určené podľa odseku 1 mali všetky potrebné právomoci na výkon svojich povinností.

…

5. Odsek 1 neznamená, že sa od príslušných orgánov vyžaduje, aby vykonávali dohľad nad inými obchodnými činnosťami platobných inštitúcií, ako je poskytovanie platobných služieb uvedených v prílohe…“

9 Článok 21 tejto smernice, nazvaný „Dohľad“, ktorý sa tiež nachádza v jej hlave II, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby boli kontroly vykonávané príslušnými orgánmi na účely kontroly nepretržitého dodržiavania ustanovení tejto hlavy primerané, zodpovedajúce a aby reagovali na riziká, ktorým sú platobné inštitúcie vystavené.

S cieľom vykonávať kontrolu dodržiavania ustanovení tejto hlavy sú príslušné orgány oprávnené prijať tieto opatrenia, a to najmä:

a) vyžadovať od platobnej inštitúcie, aby poskytla všetky informácie potrebné na kontrolu dodržiavania uvedených ustanovení;

b) vykonávať kontroly na mieste v platobnej inštitúcii, u každého agenta či v každej pobočke poskytujúcej platobné služby, za ktorých konanie nesie platobná inštitúcia zodpovednosť, alebo v každom subjekte, ktorému boli zverené činnosti;

c) vydávať odporúčania a usmernenia, a ak je to možné [a v prípade potreby – *neoficiálny preklad*], i záväzné správne opatrenia…

…

2. Bez toho, aby boli dotknuté postupy pre odňatie povolenia a trestnoprávne ustanovenia, členské štáty ustanovia, že ich dotknuté príslušné orgány môžu proti platobným inštitúciám, resp. tým subjektom, ktoré v skutočnosti ovládajú obchodnú činnosť platobných inštitúcií, ktoré porušujú zákony, iné právne predpisy alebo správne opatrenia týkajúce sa dohľadu alebo vykonávania obchodnej činnosti v oblasti platobných služieb, prijať opatrenia alebo im uložiť sankcie, ktorých cieľom je ukončiť zistené porušenia alebo odstrániť ich príčiny.

…“

10 Z článku 51 ods. 1 prvej vety uvedenej smernice vyplýva, že ak užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, strany sa môžu dohodnúť, že článok 75 tej istej smernice sa neuplatňuje v plnom rozsahu ani čiastočne.

11 Článok 75 smernice 2007/64, nazvaný „Nevykonanie alebo chybné vykonanie“, stanovuje:

„1. Ak platobný príkaz iniciuje platiteľ, jeho poskytovateľ platobných služieb je… voči nemu zodpovedný za správne vykonanie platobnej transakcie, pokiaľ nemôže platiteľovi a prípadne poskytovateľovi platobných služieb príjemcu dokázať, že poskytovateľovi platobných služieb príjemcu bola doručená suma platobnej transakcie v súlade s článkom 69 ods. 1, pričom v takom prípade je za správne vykonanie platobnej transakcie zodpovedný voči príjemcovi poskytovateľ platobných služieb príjemcu.

Ak poskytovateľ platobných služieb platiteľa nesie zodpovednosť podľa prvého pododseku, bez zbytočného odkladu vráti platiteľovi sumu nevykonanej alebo chybnej platobnej transakcie a ak je to možné, docieli stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, ako keby sa chybná platobná transakcia vôbec nevykonala.

Ak podľa prvého pododseku nesie zodpovednosť poskytovateľ platobných služieb príjemcu, ihneď umožní príjemcovi disponovať so sumou platobnej transakcie a ak je to možné, pripíše zodpovedajúcu sumu na platobný účet príjemcu.

…

2. …

V prípade nevykonanej alebo chybne vykonanej platobnej transakcie, za ktorú nie je zodpovedný poskytovateľ platobných služieb príjemcu podľa prvého a druhého pododseku, je poskytovateľ platobných služieb platiteľa zodpovedný voči platiteľovi. Ak je v tomto zmysle zodpovedný poskytovateľ platobných služieb platiteľa, tento podľa potreby a bez zbytočného odkladu vráti platiteľovi sumu nevykonanej alebo chybnej platobnej transakcie a docieli stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, ako keby sa chybná transakcia vôbec nevykonala.

…“

12 Podľa znenia článku 80 tejto smernice, nazvaného „Sťažnosti“:

„1. Členské štáty zabezpečujú, aby sa zaviedli postupy, ktoré umožnia užívateľom platobných služieb a iným zúčastneným osobám vrátane združení spotrebiteľov podávať príslušným orgánom sťažnosti, pokiaľ ide o údajné porušenia ustanovení vnútroštátneho práva, ktorým sa vykonávajú ustanovenia tejto smernice, zo strany poskytovateľov platobných služieb.

2. Ak je to vhodné a bez toho, aby bolo dotknuté právo obrátiť sa na súd v súlade s vnútroštátnym procesným právom, sa v odpovedi príslušných orgánov sťažovateľovi oznámi existencia mimosúdnych postupov pre vybavovanie sťažnosti a vyrovnanie ustanovených podľa článku 83.“

13 Článok 81 uvedenej smernice, nazvaný „Sankcie“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa sankcií za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijmú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Takéto sankcie musia byť účinné, primerané a odradzujúce.“

14 Článok 82 smernice 2007/64, nazvaný „Príslušné orgány“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty prijmú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby postupy vybavovania sťažností a sankcie stanovené v článku 80 ods. 1 a článku 81 ods. 1 spravovali orgány poverené zabezpečovaním dodržiavania ustanovení vnútroštátneho práva prijatých podľa požiadaviek ustanovených v tomto oddiele.“

15 Článok 83 tejto smernice, nazvaný „Mimosúdne vyrovnanie“, vo svojom odseku 1 uvádza:

„Pre prípad sporov týkajúcich sa práv a povinností vyplývajúcich z tejto smernice členské štáty zabezpečia zavedenie primeraných a účinných postupov mimosúdneho vybavovania sťažností a mimosúdneho vyrovnania pre spory medzi užívateľmi platobných služieb a ich poskytovateľmi platobných služieb, pričom prípadne využijú už existujúce orgány.“

16 Z článku 86 uvedenej smernice, nazvaného „Úplná harmonizácia“, vyplýva, že bez toho, aby boli dotknuté výnimky, ktoré uvádza, pokiaľ táto smernica „obsahuje harmonizované ustanovenia, [členské štáty nesmú] zachovávať ani zavádzať iné ustanovenia, ako sú stanovené v tejto smernici“.

Lotyšské právo

17 § 2 ods. 3 Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums (zákon o platobných službách a elektronickom peňažníctve, *Latvijas Vēstnesis*, 2010, č. 43) v jeho znení uplatniteľnom na skutkový stav vo veci samej (ďalej len „zákon o platobných službách“) stanovuje:

„Ustanovenia § 57 [až] 96 [a] 98 [až] 104 tohto zákona sa vzťahujú na poskytovateľov platobných služieb, ktorí poskytujú platobné služby v Lotyšsku, ak sa poskytovateľ platobných služieb platiteľa a poskytovateľ platobných služieb príjemcu nachádzajú v členskom štáte a platobná služba sa vykonáva v eurách alebo v mene členského štátu.“

18 § 49 zákona o platobných službách stanovuje:

„Komisia [pre trhy] je na účely overenia súladu činností inštitúcií s požiadavkami tohto zákona oprávnená:

1. požadovať od inštitúcie poskytnutie informácií potrebných na účely dohľadu;

2. vykonávať kontroly v inštitúcii.“

19 Podľa § 56 ods. 1 až 2 zákona o platobných službách:

„1. Ak sa Komisia [pre trhy] domnieva, že inštitúcia nedodržiava požiadavky kapitol II [až] VI tohto zákona… alebo priamo uplatniteľných právnych predpisov inštitúcií Únie, bude od nej vyžadovať okamžité prijatie opatrení potrebných na nápravu tejto situácie.

2. Okrem ustanovení uvedených v odseku 1 tohto paragrafu je Komisia [pre trhy] oprávnená prijať jedno alebo viacero z týchto opatrení:

…

5. uložiť pokutu do výšky 100 000 [lotyšských latov (LVL) (približne 140 000 eur)].“

20 Podľa § 99 zákona o platobných službách:

„1. Ak platobný príkaz je podaný platiteľom, jeho poskytovateľ platobných služieb je voči nemu zodpovedný za správne vykonanie platby, iba žeby uvedený poskytovateľ mohol platiteľovi a prípadne poskytovateľovi platobných služieb príjemcu dokázať, že poskytovateľovi platobných služieb príjemcu bola doručená suma platby v súlade s § 94 ods. 1 tohto zákona. Ak poskytovateľ platobných služieb platiteľa môže poskytovateľovi platobných služieb príjemcu predložiť tento dôkaz, je za správne vykonanie platby zodpovedný poskytovateľ platobných služieb príjemcu.

…

9. V prípade nevykonanej alebo chybne vykonanej platby, za ktorú nie je zodpovedný poskytovateľ platobných služieb príjemcu podľa tohto ustanovenia, je poskytovateľ platobných služieb platiteľa zodpovedný voči platiteľovi.

10. Ak poskytovateľ platobných služieb platiteľa nesie zodpovednosť podľa odseku 9 tohto paragrafu, bez zbytočného odkladu vráti platiteľovi sumu nevykonanej alebo chybnej platobnej transakcie alebo na platobnom účte platiteľa, z ktorého sa odpočítala suma predmetnej platby, docieli stav, ktorý by zodpovedal stavu, ako keby sa chybná platobná transakcia vôbec nevykonala.“

21 § 105 zákona o platobných službách stanovuje:

„…

2. Komisia [pre trhy] preskúmava v súlade s príslušnými právnymi predpismi sťažnosti týkajúce sa porušenia ustanovení kapitol VII [až] XIV tohto zákona podané užívateľmi platobných služieb alebo majiteľmi elektronických peňazí, ktorí nie sú v zmysle zákona o ochrane práv spotrebiteľov považovaní za spotrebiteľov, ak takéto porušenie spôsobilo alebo môže spôsobiť značnú ujmu, ktorá poškodzuje záujmy uvedených skupín užívateľov platobných služieb alebo majiteľov elektronických peňazí (kolektívne záujmy). …

…

5. Ak Komisia [pre trhy] pri preskúmaní správneho konania dospeje k záveru, že nedodržanie ustanovení kapitol VII [až] XIV tohto zákona spôsobilo alebo môže spôsobiť značnú ujmu, ktorá poškodzuje kolektívne záujmy užívateľov platobných služieb alebo majiteľov elektronických peňazí, ktorí nie sú v zmysle zákona o ochrane práv spotrebiteľov považovaní za spotrebiteľov, je oprávnená prijať rozhodnutie, ktorým sa poskytovateľovi platobných služieb alebo vydavateľovi elektronických peňazí nariadi ukončiť porušovanie ustanovení kapitol VII [až] XIV tohto zákona alebo napraviť nedostatky, a určiť lehotu na vykonanie opatrení potrebných na tento účel.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

22 Spoločnosť Forcing Development Ltd zaslala 16. novembra 2011 banke PrivatBank, ktorej je klientom, platobný príkaz s cieľom previesť sumu 394 138,12 amerických dolárov (USD) (približne 347 130 eur) na účet tretej osoby otvorený v spoločnosti Bankas Snoras AB (ďalej len „Snoras“) so sídlom v Litve.

23 V ten istý deň o 15 hod. 08 min. Lietuvos bankas (Centrálna banka Litvy) oznámila spoločnosti Snoras svoje rozhodnutie uložiť jej moratórium a zakázať jej poskytovať akýkoľvek druh finančnej služby.

24 Rovnako v ten istý deň o 15 hod. 24 min. PrivatBank postúpila platobný príkaz spoločnosti Snoras v rámci systému SWIFT, odviedla z účtu spoločnosti Forcing Development sumu 394 138,12 USD (približne 347 130 eur) a finančné prostriedky previedla na svoj príslušný účet v tejto poslednej uvedenej banke.

25 Keďže Snoras prijala prostriedky prevedené spoločnosťou PrivatBank o 16 hod. 20 min., táto spoločnosť pripísala prostriedky na príslušný účet spoločnosti PrivatBank, ale z dôvodu moratória uloženého centrálnou bankou Litvy zablokovala finančné prostriedky na tomto poslednom uvedenom účte a nepripísala ich ani na účet tretích osôb, ani ich nevrátila spoločnosti Privatbank.

26 Privatbank si voči spoločnosti Snoras uplatnila pohľadávku vo výške 394 138,12 USD (približne 347 130 eur).

27 Dňa 25. októbra 2012 Forcing Development podala na Komisiu pre trhy sťažnosť proti spoločnosti Privatbank, v ktorej tvrdila, že táto spoločnosť jej nevrátila sumu, ktorá jej bola poskytnutá na účely vykonania platobného príkazu.

28 Rozhodnutím zo 4. júla 2013 Komisia pre trhy najprv konštatovala, že v súlade s § 99 ods. 9 zákona o platobných službách je Privatbank zodpovedná za vykonanie platobného príkazu iniciovaného spoločnosťou Forcing Development, v nadväznosti na to nariadila spoločnosti PrivatBank, aby posúdila potrebu vykonať zmeny vo svojom systéme a postupoch vnútornej kontroly a informovala ju o výsledkoch tohto posúdenia najneskôr 30. augusta 2013 a napokon uložila spoločnosti Privatbank pokutu vo výške 100 000 LVL (približne 140 000 eur).

29 Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Komisie pre trhy zo 17. októbra 2013. V tomto poslednom rozhodnutí Komisia pre trhy opätovne zdôraznila, že zodpovednosť spoločnosti PrivatBank vznikla na základe § 99 ods. 1 a 9 zákona o platobných službách, keďže táto spoločnosť nemohla preukázať, že Snoras dostala sumu platby v stanovených lehotách. Dodala, že nebolo preukázané, že PrivatBank a Forcing Development sa dohodli na iných ustanoveniach na úpravu ich vzájomných vzťahov.

30 V novembri 2013 Forcing Development na základe zmluvy o vedení bežného účtu, ktorú uzavrela so spoločnosťou PrivatBank, požiadala prostredníctvom rozhodcovského konania o vrátenie sumy, ktorá bola poskytnutá spoločnosti PrivatBank na vykonanie platobného príkazu.

31 Dňa 4. februára 2014 rozhodcovský súd návrh spoločnosti Forcing Development zamietol. Rozhodol, že PrivatBank dodržala povinnosti, ktoré jej vyplývajú z § 99 ods. 1 zákona o platobných službách, ako aj smernice 2007/64, keďže Snoras dostala od spoločnosti PrivatBank sumu potrebnú na vykonanie dotknutého platobného príkazu. Podľa rozhodcovského súdu zákon o platobných službách neukladá poskytovateľovi platobných služieb platiteľa povinnosť disponovať na svojich bankových účtoch dostatočnými sumami, aby mohol okamžite vykonať prípadné platobné príkazy všetkých svojich klientov. Tento zákon sa obmedzuje na to, že poskytovateľom platobných služieb ukladá lehotu – najneskôr do konca pracovného dňa nasledujúceho po dni vydania platobných príkazov iniciovaných užívateľmi – na vykonanie takýchto príkazov, a teda na pripísanie potrebnej sumy na bankový účet príjemcu alebo poskytovateľa služieb príjemcu.

32 PrivatBank podala na Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) žalobu o zrušenie rozhodnutia zo 17. októbra 2013 uvedeného v bode 29 tohto rozsudku a na náhradu majetkovej ujmy, ktorá jej údajne vznikla. Na podporu svojej žaloby PrivatBank uviedla, že Snoras jej neoznámila nevykonanie platby v lehote stanovenej zmluvou, ktorá upravovala ich vzájomné vzťahy. K spisu pripojila ako dôkaz rozhodnutie rozhodcovského súdu zo 4. februára 2014.

33 Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) rozsudkom z 5. augusta 2015 žalobu zamietol. Tento súd konštatoval, že na jednej strane z dôvodu, že PrivatBank nezabezpečila dostatočné financovanie svojho účtu v spoločnosti Snoras, nebolo možné vykonať platobný príkaz, ktorý iniciovala Forcing Development, včas, a na druhej strane, že podľa § 99 zákona o platobných službách Snoras nebola zodpovedná za nevykonanie platobného príkazu, keďže nemala k dispozícii finančné prostriedky na vykonanie takého príkazu. Pokiaľ ide o pohľadávku, ktorú mala PrivatBank voči spoločnosti Snoras, uvedený súd konštatoval, že dotknutá suma bola z právneho hľadiska vo vlastníctve spoločnosti PrivatBank, hoci sa k nej za súčasného stavu nemohla dostať. Ten istý súd z toho vyvodil, že bez ohľadu na rozhodnutie rozhodcovského súdu zo 4. februára 2014 Komisia pre trhy správne konštatovala, že Privatbank porušila § 99 ods. 9 zákona o platobných službách, uložila jej

povinnosť posúdiť potrebu zmeniť svoj systém a postupy vnútornej kontroly a uložila jej pokutu vo výške 100 000 LVL (približne 140 000 eur), aby sa vyhla opakovaniu takýchto okolností. Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd) nezohľadnil rozhodnutie rozhodcovského súdu zo 4. februára 2014.

34 PrivatBank preto podala proti rozsudku Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd) kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

35 PrivatBank v prvom rade tvrdí, že prvostupňový súd tým, že konštatoval jej zodpovednosť na základe § 99 ods. 9 zákona o platobných službách, prekročil svoje právomoci. Keďže totiž jej zodpovednosť voči spoločnosti Forcing Development, pokiaľ ide o výkon platobného príkazu, o ktorý ide vo veci samej, patrí do oblasti občianskeho práva a nie do správneho práva, tento súd bol viazaný rozhodnutím, ktoré 4. februára 2014 vyhlásil rozhodcovský súd, príslušný vo veciach občianskoprávnych vzťahov. Okrem toho rozhodcovský súd rozhodol, že PrivatBank nie je zodpovedná za nevykonanie platobného príkazu, keďže PrivatBank nemôže byť zo strany Komisie pre trhy nútená zmeniť svoj systém vnútornej kontroly. Za týchto okolností uloženie pokuty nemalo žiadne odôvodnenie.

36 PrivatBank okrem toho tvrdí, že § 99 zákona o platobných službách umožňuje oslobodiť poskytovateľa služieb od akejkoľvek zodpovednosti voči užívateľovi týchto služieb, ak sa s ním takto dohodol. Vzhľadom na to, že PrivatBank a Forcing Development uzavreli zmluvu o vedení bežného účtu, ktorá stanovovala, že Privatbank nie je zodpovedná za finančné prostriedky prevádzané medzi bankovými systémami, jej zodpovednosť mala byť posúdená vzhľadom na ustanovenia uvedenej zmluvy, a nie vzhľadom na § 99 zákona o platobných službách.

37 Komisia pre trhy vo svojich pripomienkach týkajúcich sa kasačného opravného prostriedku na úvod uvádza, že § 105 ods. 2 zákona o platobných službách jej priznáva právomoc preskúmať sťažnosti podané užívateľmi platobných služieb, ktorých nemožno považovať za spotrebiteľov. Okrem toho uvádza, že keďže PrivatBank je úverovou inštitúciou a nie platobnou inštitúciou v zmysle článku 4 bodu 4 smernice 2007/64, rozhodnutie zo 17. októbra 2013 bolo prijaté na základe § 113 Kredītiestāžu likums (zákon o úverových inštitúciách), ktorý priznáva Komisii pre trhy právomoc prijímať rozhodnutia voči úverovým inštitúciám, ktoré nerešpektujú právne predpisy, ktoré sa na ne vzťahujú. Za týchto okolností Komisia pre trhy zastáva názor, že PrivatBank ako poskytovateľ platobných služieb podlieha jej kontrole, najmä pokiaľ ide o jej zodpovednosť podľa § 99 zákona o platobných službách, ktorým sa vykonáva článok 75 smernice 2007/64.

38 V odpovedi na otázku položenú vnútroštátnym súdom týkajúcu sa uplatniteľnosti zákona o platobných službách na spor týkajúci sa poskytovania platobných služieb v amerických dolároch Komisia pre trhy uvádza, že úverová inštitúcia sa môže rozhodnúť podriadiť služby, ktoré nie sú poskytované v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny, požiadavkám tohto zákona, ak sa považuje za schopnú dodržiavať tieto požiadavky pre takéto služby. Komisia pre trhy na základe vnútornej právnej úpravy spoločnosti PrivatBank dospela k záveru, že taká bola jej voľba, a v dôsledku toho preskúmala jej činnosti z hľadiska relevantných ustanovení zákona o platobných službách.

39 V tejto súvislosti Komisia pre trhy uvádza, že hoci zákon o platobných službách v súlade s článkom 51 smernice 2007/64 umožňuje dohodnúť sa na niektorých výnimkách z jeho ustanovení v prípade, že užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, takúto možnosť nemožno využiť so zlým úmyslom zneužiť silné postavenie, v ktorom sa nachádza úverová inštitúcia, s cieľom dohodnúť sa na režime zodpovednosti, ktorého účelom je obísť režim stanovený v § 99 zákona o platobných službách a preniesť na klienta celú zodpovednosť za nevykonanie platobného príkazu. Práve vzhľadom na túto úvahu treba posúdiť zmluvu o vedení bežného účtu uzavretú 11. apríla 2005 medzi spoločnosťami PrivatBank a Forcing Development. Táto zmluva sa však neobmedzuje na odchýlku od uplatnenia osobitných ustanovení smernice 2007/64, ale je úplne v rozpore s touto smernicou.

40 Vnútroštátny súd sa na jednej strane pýta, či je postup o sťažnostiach upravený zákonom o platobných službách v súlade so smernicou 2007/64, pokiaľ sa tieto služby neposkytujú v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny. Na druhej strane sa pýta na zlučiteľnosť právomocí, ktoré tento zákon priznáva Komisii pre trhy v rámci takéhoto postupu, s touto smernicou.

41 V tejto súvislosti vnútroštátny súd pripomína, že zákon o platobných službách oprávňuje Komisiu pre trhy preskúmať nielen sťažnosti týkajúce sa platobných služieb poskytnutých v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny, ale aj sťažnosti týkajúce sa platobných služieb poskytovaných v akejkoľvek inej mene, hoci článok 2 ods. 2 smernice 2007/64 obmedzuje uplatniteľnosť postupov o sťažnostiach stanovených v článkoch 80 až 82 tejto smernice len na platobné služby poskytované v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny.

42 Naopak, podľa vnútroštátneho súdu pôsobnosť článkov 20 a 21 smernice 2007/64 sa neobmedzuje na platobné služby poskytované v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny. Z týchto ustanovení, najmä z článku 20 ods. 5 tejto smernice, teda možno vydedukovať, že orgány, ktorých vytvorenie je uložené členským štátom podľa uvedených ustanovení, sú príslušné pre zaručenie dodržiavania nielen ustanovení hlavy II uvedenej smernice, ale tiež ustanovení hláv III a IV tej istej smernice v súvislosti s činnosťami platobných služieb poskytovaných v iných menách, ako je euro, alebo meny členských štátov mimo eurozóny.

43 Vnútroštátny súd sa napokon domnieva, že ak sa právomoc, ktorú smernica 2007/64 priznáva vnútroštátnym orgánom, ako je Komisia pre trhy, vzťahuje aj na činnosť poskytovateľov platobných služieb poskytovaných v cudzej mene tretích krajín, treba spresniť hranice právomoci týchto orgánov v rámci uplatnenia článku 75 tejto smernice.

44 V tejto súvislosti vnútroštátny súd konštatuje, že zákon o platobných službách neoprávňuje Komisiu pre trhy riešiť spory medzi poskytovateľmi a užívateľmi platobných služieb, keďže takáto právomoc prináleží skôr účastníkom urovnania (§ 104), mediátorovi Asociácie komerčných bánk Lotyšska alebo súdom (§ 106). Za týchto okolností treba spresniť, či v rámci postupu dohľadu nad obozretným podnikaním, uvedeného v článkoch 20 a 21 smernice 2007/64, alebo postupov vybavovania sťažností, uvedených v článku 80 tejto smernice, je Komisia pre trhy príslušná rozhodovať spory medzi platiteľom a poskytovateľom platobných služieb vyplývajúce z právnych vzťahov uvedených v článku 75 predmetnej smernice, a to určením, kto je osobou zodpovednou za nevykonanú alebo chybne vykonanú transakciu. V prípade kladnej odpovede je potrebné určiť dôkaznú hodnotu rozhodcovského rozhodnutia, ktoré rieši spor medzi platiteľom a poskytovateľom platobných služieb.

45 Za týchto okolností Augstākā tiesa (Najvyšší súd, Lotyšsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje, že Komisia pre finančné trhy je oprávnená preskúmať sťažnosti užívateľov platobných služieb aj v súvislosti s platobnými službami, ktoré sa nevykonali v eurách alebo v národnej mene členského štátu [mimo eurozóny], a v dôsledku toho posúdiť porušenia zákona [o platobných službách] a uložiť sankcie, zlučiteľná s článkom 2 ods. 2 smernice [2007/64]?

2. Majú sa článok 20 ods. 1 a 5 a článok 21 ods. 2 smernice [2007/64] vykladať v tom zmysle, že umožňujú príslušnému orgánu vykonávať dohľad a uložiť sankcie aj vo vzťahu k platobným službám, ktoré sa nevykonávajú v eurách alebo inej v mene [členského] štátu mimo eurozóny?

3. Je príslušný orgán, na účely plnenia úloh dohľadu uvedených v článkoch 20 a 21 smernice [2007/64] alebo na účely postupov vybavovania sťažností uvedených v článkoch 80 až 82 smernice [2007/64], v prípade potreby oprávnený rozhodovať spory medzi platiteľom a poskytovateľom platobných služieb vyplývajúce z právnych vzťahov uvedených v článku 75 [tejto] smernice, a to určením, kto je osobou zodpovednou za nevykonanú alebo chybne vykonanú transakciu?

4. Má príslušný orgán pri plnení úloh dohľadu uvedených v článkoch 20 a 21 smernice [2007/64] alebo postupov vybavovania sťažností uvedených v článkoch 80 až 82 [tejto] smernice zohľadniť rozhodcovské rozhodnutie, ktorým sa rozhodol spor medzi poskytovateľom platobných služieb a užívateľom platobných služieb?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

46 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 ods. 2 smernice 2007/64 vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej orgán uvedený v článku 82 tejto smernice má právomoc skúmať sťažnosti a ukladať sankcie v prípade platobných služieb poskytovaných v mene tretieho štátu.

47 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že hlavy III a IV smernice 2007/64 uvedené v článku 2 ods. 2 sa v uvedenom poradí týkajú transparentnosti podmienok a požiadaviek na poskytovanie informácií o platobných službách poskytovaných všetkými kategóriami poskytovateľov vymenovanými v článku 1 tejto smernice, ako aj práv a povinností spojených s poskytovaním a užívaním týchto služieb. Tieto hlavy sa uplatňujú na platobné služby poskytované v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny pod podmienkou uvedenou v článku 2 ods. 1 uvedenej smernice, že tak poskytovateľ platobných služieb platiteľa, ako aj poskytovateľ platobných služieb príjemcu alebo jediný poskytovateľ platobných služieb, ktorý vykonáva platobnú transakciu, sa nachádzajú v Únii.

48 Treba tiež zdôrazniť, že podľa článku 86 smernice 2007/64, keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovávať ani zavádzať iné ustanovenia, ako sú stanovené v tejto smernici.

49 Ako to však uviedol generálny advokát v bode 37 svojich návrhov, keďže v prejednávanej veci ide o oblasť spoločnej právomoci v zmysle spojených ustanovení článku 2 ods. 2 a článku 4 ods. 2 písm. a) ZFEÚ a keďže Únia prostredníctvom smernice 2007/64 nevykonala svoju legislatívnu právomoc harmonizovať oblasť platobných služieb na vnútornom trhu poskytovaných v mene tretieho štátu, je na členských štátoch, či na túto poslednú uvedenú kategóriu platobných služieb budú uplatňovať najmä ustanovenia hláv III a IV tejto smernice, ktoré táto smernica stanovila pre platobné služby poskytované v eurách alebo v mene členského štátu mimo eurozóny.

50 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať, že článok 2 ods. 2 smernice 2007/64 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej orgán uvedený v článku 82 tejto smernice má právomoc skúmať sťažnosti a ukladať sankcie v prípade platobných služieb poskytovaných v mene tretieho štátu.

O druhej otázke

51 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 20 ods. 5 a článok 21 ods. 2 smernice 2007/64 majú vykladať v tom zmysle, že orgán uvedený v článku 20 ods. 1 tejto smernice má právomoc vykonávať dohľad a ukladať sankcie v prípade porušenia vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá preberá ustanovenia hláv III a IV uvedenej smernice v prípadoch platobných služieb poskytovaných v mene tretieho štátu.

52 Vnútroštátny súd zakladá túto otázku na jednej strane na konštatovaní, že vecná pôsobnosť hlavy II smernice 2007/64, ktorá zahŕňa najmä jej články 20 a 21, nie je predmetom rovnakej výnimky, ako je výnimka stanovená v článku 2 ods. 2 tejto smernice, a v dôsledku toho, že ustanovenia tejto hlavy sa uplatňujú aj na platobné služby poskytované v inej mene ako euro alebo v mene členského štátu mimo

eurozóny. Na druhej strane z článku 20 ods. 5 smernice 2007/64 vyvodzuje, že príslušné orgány v zmysle tohto ustanovenia sú tiež oprávnené vykonávať kontroly s cieľom overiť dodržiavanie ustanovení hláv III a IV tejto smernice a uplatňovať sankcie v prípade porušenia týchto ustanovení.

53 V tejto súvislosti treba po prvé poznamenať, že príslušné orgány sú podľa článku 20 smernice 2007/64 poverené funkciou dohľadu nad platobnými inštitúciami s cieľom vykonávať kontrolu dodržiavania ustanovení hlavy II tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. marca 2016, Safe Interenvíos, C-235/14, EU:C:2016:154, body 91 a 93).

54 Po druhé, ako uviedol generálny advokát v bode 46 svojich návrhov, okrem skutočnosti, že články 20 a 21 smernice 2007/64 sa nachádzajú v kapitole 1 s názvom „Platobné inštitúcie“ hlavy II tejto smernice, z týchto ustanovení vyplýva, že sa uplatňujú výlučne na platobné inštitúcie, ako sú definované v článku 4 bode 4 uvedenej smernice. Osobná pôsobnosť uvedených ustanovení je teda obmedzená na kategóriu poskytovateľov platobných služieb tvorenú týmito platobnými inštitúciami, takže úverové inštitúcie sú z tejto pôsobnosti vylúčené.

55 Vylúčenie úverových inštitúcií z osobnej pôsobnosti hlavy II smernice 2007/64 potvrdzujú jej odôvodnenia 8 a 11. Z týchto ustanovení totiž vyplýva, že úverové inštitúcie, ktoré prijímajú vklady užívateľov, ktoré možno použiť na financovanie platobných transakcií, musia naďalej podliehať požiadavkám obozretného podnikania stanoveným na základe smernice 2006/48, zatiaľ čo platobné inštitúcie, ktorých špecializované a vymedzenejšie činnosti generujú ohraničenejšie a jednoduchšie riziká, ktoré sa dajú ľahšie sledovať a kontrolovať ako riziká vlastné činnostiam úverových inštitúcií, podliehajú požiadavkám stanoveným na základe tejto smernice.

56 Zo spisu, ktorým disponuje Súdny dvor, vyplýva, že PrivatBank je úverovou inštitúciou v zmysle článku 1 ods. 1 písm. a) smernice 2007/64, ktorý odkazuje na článok 4 bod 1 písm. a) smernice 2006/48, a nie platobnou inštitúciou.

57 Pretože články 20 a 21 smernice 2007/64 sa z hľadiska *ratione personae* neuplatňujú na úverové inštitúcie, nie je potrebné odpovedať na druhú otázku položenú vnútroštátnym súdom.

O tretej otázke

58 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 20 a 21 smernice 2007/64 alebo články 80 až 82 tejto smernice majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sú orgány, ktorých sa týkajú, pri výkone svojich právomocí oprávnené rozhodovať spory medzi platiteľom a poskytovateľom platobných služieb, ktoré vznikli nevykonaním alebo nesprávnym vykonaním platobnej transakcie, tým, že určia osobu zodpovednú za toto nevykonanie alebo nesprávne vykonanie v súlade s ustanoveniami článku 75 tejto smernice.

59 V tejto súvislosti treba najskôr pripomenúť, že ako bolo konštatované v bodoch 54 a 55 tohto rozsudku, články 20 a 21 smernice 2007/64 sa neuplatnia, ak je, ako vo veci samej, jedným z účastníkov sporu úverová inštitúcia v zmysle článku 1 ods. 1 písm. a) tejto smernice, a nie platobná inštitúcia v zmysle jej článku 4 bodu 4. Na tretiu otázku teda treba odpovedať iba v rozsahu, v akom sa týka článkov 20 a 21 uvedenej smernice.

60 Ďalej, pokiaľ ide o články 80 až 82 smernice 2007/64, aj keď tieto ustanovenia nie sú podľa článku 2 ods. 2 tejto smernice uplatniteľné na platobné služby poskytované v mene tretieho štátu, nič to nemení na tom, že v prejednávanej veci, keďže vnútroštátny zákonodarca určil tieto ustanovenia za uplatniteľné na takéto platobné služby, Súdny dvor má právomoc vykladať uvedené ustanovenia v prejudiciálnom konaní (pozri analogicky rozsudky z 21. decembra 2011, Cicala, C-482/10, EU:C:2011:868, bod 17, a z 13. marca 2019, E., C-635/17, EU:C:2019:192, bod 35).

61 V prvom rade treba uviesť, že ako spresňuje odôvodnenie 50 smernice 2007/64, postupy stanovené v článkoch 80 až 82 tejto smernice majú za cieľ umožniť vybavovanie sťažností podaných proti poskytovateľom platobných služieb, ktorí nedodržiavajú ustanovenia, ktoré sú povinní dodržiavať, medzi ktorými sa nachádzajú aj ustanovenia hláv III a IV uvedenej smernice, a zabezpečiť, aby sa prípadne uložili účinné, primerané a odradzujúce sankcie.

62 V druhom rade treba poznamenať, že súbežne s povinnosťou, ktorú členským štátom ukladajú články 80 až 82 smernice 2007/64, stanoviť postupy o sťažnostiach a sankciách na účely uvedené v týchto ustanoveniach im článok 83 tejto smernice tiež ukladá povinnosť zaviesť postupy mimosúdneho vyrovnania na účely vyriešenia sporov medzi užívateľmi a poskytovateľmi platobných služieb, týkajúcich sa práv a povinností vyplývajúcich z tejto smernice, prípadne s využitím existujúcich subjektov. Ako spresňuje odôvodnenie 51 uvedenej smernice, týmto ľahko dostupným a hospodárnym mimosúdnym riešením sporov nie je dotknuté právo spotrebiteľov podať žalobu na súd.

63 Z vyššie uvedeného vyplýva, že využitie postupov mimosúdneho vyrovnania na urovnanie sporov medzi poskytovateľmi a užívateľmi platobných služieb, upravené v článku 83 smernice 2007/64, sleduje cieľ, ktorý nemožno zamieňať s cieľom postupov podávania sťažností stanovených v článku 80 tejto smernice. Cieľom týchto ustanovení totiž nie je ani riešiť spory medzi dotknutými poskytovateľmi a užívateľmi platobných služieb, ani stanoviť občianskoprávnu zodpovednosť za škodu spôsobenú v tomto kontexte. Takáto okolnosť však nevylučuje, aby príslušný orgán v zmysle článku 82 smernice 2007/64 mohol uplatniť vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa vykonávajú ustanovenia článku 75 tejto smernice, s cieľom preskúmať dôvodnosť sťažnosti podanej na základe článku 80 uvedenej smernice a sankcionovať porušenia týchto ustanovení podľa článku 81 tej istej smernice.

64 Z toho vyplýva, že orgán príslušný na preskúmanie sťažností a uloženie sankcií podľa článkov 80 až 82 smernice 2007/64 nie je v rámci právomocí, ktoré mu vyplývajú z týchto ustanovení, oprávnený rozhodovať spory medzi poskytovateľmi a užívateľmi platobných služieb. Takýto záver potvrdzuje najmä článok 80 ods. 2 uvedenej smernice, ktorý ukladá tomuto orgánu pri prijímaní rozhodnutia o sťažnosti užívateľa platobných služieb povinnosť informovať ho v prípade potreby o existencii postupov mimosúdneho vyrovnania zavedených v súlade s článkom 83 tej istej smernice.

65 Je pravda, že právomoci stanovené v článkoch 80 až 82 smernice 2007/64 a právomoci stanovené v článku 83 tejto smernice môže vykonávať jeden a ten istý vnútroštátny orgán, ako to výslovne stanovuje článok 83 ods. 1 uvedenej smernice v spojení s jej odôvodnením 52. Nič to však nemení na tom, že aj za tohto predpokladu postupy o sťažnostiach a sankciách uvedené v článkoch 80 až 82 smernice 2007/64 a postupy mimosúdneho vyrovnania uvedené v článku 83 tejto smernice zostávajú odlišné a samostatné, takže právomoci priznané vnútroštátnemu orgánu v rámci postupov o sťažnostiach a sankciách nemôžu byť vykonávané v rámci postupov mimosúdneho vyrovnania a naopak.

66 Po tretie treba poznamenať, že podľa článku 51 smernice 2007/64, ak užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, strany sa môžu dohodnúť, že článok 75 tejto smernice sa neuplatňuje v plnom rozsahu ani len čiastočne. Odôvodnenie 20 uvedenej smernice, na ktoré treba prihliadať pri výklade tohto článku 51, totiž zdôrazňuje, že keďže spotrebitelia a podniky nie sú v rovnakej situácii, nepotrebujú ani rovnakú úroveň ochrany. Uvedené odôvodnenie 20 tiež spresňuje, že hoci je dôležité zaručiť práva spotrebiteľov ustanoveniami, od ktorých sa nemožno zmluvne odchýliť, je rozumné, aby sa podniky a organizácie mohli dohodnúť inak. To isté odôvodnenie 20 však dodáva, že v každom prípade by sa však niektoré základné ustanovenia smernice 2007/64 mali uplatňovať vždy bez ohľadu na postavenie užívateľa.

67 V prejednávanej veci však zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že Forcing Development, ktorý je podnikom a nie spotrebiteľom v zmysle článku 4 bodu 11 smernice 2007/64, sa dohodol so spoločnosťou PrivatBank prostredníctvom zmluvy o vedení bežného účtu uzavretej 11. apríla 2005 o vylúčení uplatnenia ustanovení vnútroštátneho práva vykonávajúcich článok 75 tejto smernice na ich vzťahy ako užívateľa a poskytovateľa platobných služieb.

68 Za týchto podmienok, a ako to uviedol generálny advokát v bode 103 svojich návrhov, prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil súlad tejto zmluvy o vedení bežného účtu s vnútroštátnymi ustanoveniami, ktorými sa vykonáva smernica 2007/64, najmä s jej odôvodnením 20.

69 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na tretiu otázku odpovedať tak, že články 80 až 82 smernice 2007/64 sa majú vykladať v tom zmysle, že neoprávňujú príslušný orgán v zmysle týchto ustanovení, aby na základe kritérií stanovených v článku 75 tejto smernice rozhodoval spory, ktoré vznikli v dôsledku nevykonania alebo nesprávneho vykonania platobnej transakcie medzi užívateľmi a poskytovateľmi platobných služieb, pokiaľ takýto orgán vykonáva svoju právomoc preskúmať sťažnosti užívateľov platobných služieb a uložiť poskytovateľom platobných služieb sankcie v prípade porušenia uplatniteľných ustanovení. Tieto spory sa musia riešiť v rámci postupov mimosúdneho vyrovnania uvedených v článku 83 smernice 2007/64 bez toho, aby tým bolo dotknuté právo podať žalobu na súd upravené vnútroštátnym procesným právom. Pokiaľ sa vnútroštátny zákonodarca rozhodol sústrediť právomoci vyplývajúce na jednej strane z uvedených článkov 80 až 82 a na druhej strane z uvedeného článku 83 do rúk jedného a toho istého orgánu, tento orgán musí vykonávať každú z týchto kategórií právomocí samostatne, výlučne v rámci postupov, ktoré s tým súvisia.

O štvrtej prejudiciálnej otázke

70 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či orgány príslušné vykonávať dohľad nad obozretným podnikaním podľa článkov 20 a 21 smernice 2007/64 a preskúmavať sťažnosti a ukladať sankcie podľa článkov 80 až 82 tejto smernice musia zohľadniť rozhodcovské rozhodnutie vydané v rámci sporu medzi užívateľom a poskytovateľom platobných služieb.

71 Na úvod treba poznamenať, že konštatovania uvedené v bodoch 59 a 60 tohto rozsudku sa vzťahujú aj na odpoveď, ktorú treba dať na túto otázku. Na jednej strane, keďže články 20 a 21 smernice 2007/64 sa neuplatňujú na takú vec, o akú ide vo veci samej, v dôsledku toho nie je potrebná odpoveď na časť otázky týkajúcu sa výkladu týchto ustanovení. Na druhej strane články 80 až 82 tejto smernice určil vnútroštátny zákonodarca za uplatniteľné na platobné služby, ktoré nepatria do pôsobnosti uvedenej smernice, čo odôvodňuje právomoc Súdneho dvora na odpovedanie na túto časť otázky.

72 V tejto súvislosti treba v prvom rade konštatovať, že smernica 2007/64 neobsahuje žiadne ustanovenie týkajúce sa dôkaznej hodnoty rozhodcovského rozhodnutia v rámci postupov o sťažnostiach a sankciách uvedených v článkoch 80 a 82 tejto smernice.

73 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že prináleží každému členskému štátu, aby pri neexistencii ustanovení práva Únie v danej oblasti upravil v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity správne a súdne procesné postupy, medzi ktoré patrí dôkazná hodnota dokumentu, ktoré majú zaručiť ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z právnych predpisov Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. decembra 1976, Rewe-Zentralfinanz a Rewe-Zentral, 33/76, EU:C:1976:188, bod 5, ako aj z 26. júna 2019, Craeynest a i., C-723/17, EU:C:2019:533, bod 54), pričom nesmie byť narušený potrebný účinok práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, bod 50, a z 27. júna 2018, Diallo, C-246/17, EU:C:2018:499, bod 46).

74 Ďalej treba pripomenúť, že postupy o sťažnostiach a sankciách podľa článkov 80 až 82 smernice 2007/64 a postupy mimosúdneho vyrovnania podľa článku 83 tejto smernice, medzi ktoré patria rozhodcovské konania, majú odlišné ciele a účely, ako bolo konštatované v bode 63.

75 Z toho vyplýva, že možnosť zohľadniť v rámci postupov o sťažnostiach a sankciách podľa článkov 80 až 82 smernice 2007/64 dôkaz predložený v rámci mimosúdneho vyrovnania podľa článku 83 tejto smernice je teda vymedzená v závislosti od osobitných účelov uvedených postupov o sťažnostiach a sankciách, ako aj od subjektívnych práv, ktoré musia byť v tomto kontexte zaručené.

76 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na štvrtú otázku odpovedať, že na základe zásady procesnej autonómie členských štátov môže vnútroštátny zákonodarca oprávniť orgán príslušný v rámci postupov o sťažnostiach a sankciách, uvedených v článkoch 80 až 82 smernice 2007/64, aby zohľadnil rozhodcovské rozhodnutie, ktorým sa rozhodol spor medzi užívateľom a poskytovateľom platobných služieb, ktorých sa týkajú takéto postupy, pod podmienkou, že dôkazná sila priznaná tomuto rozhodnutiu v rámci uvedených postupov nemôže poškodiť osobitné ciele a účely týchto postupov, právo dotknutých osôb na obranu ani samostatný výkon právomocí udelených tomuto orgánu, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

O trovách

77 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

1. **Článok 2 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES, zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/111/ES zo 16. septembra 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej orgán uvedený v článku 82 tejto smernice má právomoc skúmať sťažnosti a ukladať sankcie v prípade platobných služieb poskytovaných v mene tretieho štátu.**

2. **Články 20 a 21 smernice 2007/64, zmenenej smernicou 2009/111, sa z hľadiska *ratione personae* neuplatňujú na úverové inštitúcie.**

3. **Články 80 až 82 smernice 2007/64, zmenenej smernicou 2009/111, sa majú vykladať v tom zmysle, že neoprávňujú príslušný orgán v zmysle týchto ustanovení, aby na základe kritérií stanovených v článku 75 tejto smernice rozhodoval spory, ktoré vznikli v dôsledku nevykonania alebo nesprávneho vykonania platobnej transakcie medzi užívateľmi a poskytovateľmi platobných služieb, pokiaľ takýto orgán vykonáva svoju právomoc preskúmať sťažnosti užívateľov platobných služieb a uložiť poskytovateľom platobných služieb sankcie v prípade porušenia uplatniteľných ustanovení. Tieto spory sa musia riešiť v rámci postupov mimosúdneho vyrovnania uvedených v článku 83 smernice 2007/64, zmenenej smernicou 2009/111, pričom tým nesmie byť dotknuté právo podať žalobu na súd upravené vnútroštátnym procesným právom. Pokiaľ sa vnútroštátny zákonodarca rozhodol sústrediť právomoci vyplývajúce na jednej strane z uvedených článkov 80 až 82 a na druhej strane z uvedeného článku 83 do rúk jedného a toho istého orgánu, tento orgán musí vykonávať každú z týchto kategórií právomocí samostatne, výlučne v rámci postupov, ktoré s tým súvisia.**

4. **Na základe zásady procesnej autonómie členských štátov môže vnútroštátny zákonodarca oprávniť orgán príslušný v rámci postupov o sťažnostiach a sankciách, uvedených v článkoch 80 až 82 smernice 2007/64, zmenenej smernicou 2009/111, aby zohľadnil existenciu a obsah**

rozhodcovského rozhodnutia, ktorým sa rozhodol spor medzi užívateľom a poskytovateľom platobných služieb, ktorých sa týkajú takéto postupy, pod podmienkou, že dôkazná sila priznaná tomuto rozhodnutiu v rámci uvedených postupov nemôže poškodiť osobitné ciele a účely týchto postupov, právo dotknutých osôb na obranu ani samostatný výkon právomocí udelených tomuto orgánu, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

Podpisy